

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közigazgatás, irodalom s humor köréből.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Töbszörinél elegendő.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lóvy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

18-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

II-ik évfolyam.

S. a. Ujhely, május 4.

„Pro domo sua“ czimen, egy az Athenaeum nyomdájából s anonyim szerzőtől kikerült röpirat küldetett be szerkesztőségünkhöz. A röpirat tárgya közvetlen minket zemplénieket érdekelvén, kell: hogy róla e lapokban is megemlékezzünk, s még pedig annyival inkább, után — úgy véljük — a műnek elterjesztésére könyvárusi ut nem fog fölhasználtatni s az a szerző által csakis a közvetlen érdekeltteknek küldetik, vagy már küldetett meg.

Névtelen szerző bizonyára helyesebben cselekszik, ha nézeteit a minden jogosult véleménynek pártkülömbőség nélkül tért nyitó „Zemplén“ hasábjain bocsájtja vala nyilvánosság elé; mert ezáltal egy üdvös harcot költethetett volna fel, melyben elhullhatott volna igen sok önző gondolat és eszme, de végre is diadalmasan bujt volna ki a közérdek, melynek megóvása minden honpolgárnak első kötelességében áll.

Belátjuk azonban: hogy a műnek ilyen módon megjelenése eléggé indokolható. Először, mert lapunkat fájdalom! Zemplénmegye bizottmányának, — mint amelynek a leczke szól — alig egy ötvened része tartja, de másrészt azért is; mert szükség volt rá: hogy a járásbírók székelyeinek kijelölésére kiküldött 25-ös bizottság — mely Pesten székelt — a viszonyok és speciál körülmények hű képeivel e röpirat útján megismerkedvén, elvégre is valami machinációk következtében félre ne vezetessék.

Azonban már ezen is túl vagyunk. A 26-ös bizottság elkészített törvényjavaslatában Gálszécsen jelölte ki egyik járásbírói székelyül, mely ténynyel szemben kell: hogy eloszoljak az aggodalomnak utolsó felhőcskéje is.

Ha tehát e röpiratnak tulajdonképeni célját tekintjük, az végtére sem lehet más, mint a benne felhordott érvekkal a képviselőház tagjait idejekorán informálni s ezáltal odahatni, hogy egy más, Gálszécsen megbuktatását netalán célzó befolyás a bírósági szervezetet megállapítandó országgyűlés határozatára nyomást gyakorolni ne igyekezzenek.

E tekintetben névtelenünk az érdeklétt két város között a következő érdekes, de nem éppen elfogulatlan parallellát vonja.

„Meg kell vallani, hogy Terebesnek valami 300-al több lakosa van, mint Gálszécsnek.

Börne egy uti levelében azt írja valamelyik német városról, hogy van benne ennyi s ennyi lakos, és egy lélek. Az az egy lélek pedig ő maga.

Nem akarjuk ez ítéletet egész merevségében Terebesre alkalmazni s egyszerűen ide igatjuk Terbesnek minden érdemét.

Lakosainak száma körülbelül három-

ezer. A földesuraság magán-épületén kívül nincs egyetlen egy kőháza se. A szalmás kunyhók pedig úgy vannak egymás nyakára hányva, hogy ha egyszer véletlenül tűz támadna, a rettentő hosszú helységekből egy szarufa se maradna épen. Boltja van három, de abba csak két ember fér el egyszerre: az eladó, meg a vevő; gyufán és garasos szivaron kívül nem találni benne csak medveczukrot, a fehér cukor az már ismeretlen valami. Ipara áll néhány csizmadiából, a ki foltozni tud, de a fejelés mesterségeig még nem vitte, s egy két „ruhász“, ből, a kinek a szabó czim derogál s megharagszik érte. Az ügyvédet csak rossz oldaláról: az executioról ismerik, s így náluk az ügyvéd és „Steueramt“ közt nincs különbség.

A nagy falu néhány év előtt a „városok“ sorába emeltetett, adatván néki országos és heti vásárok. Azonban a végzet úgy akarta, hogy országos vásár Terebesen csak épen annyiszor lett legyen, mint Budán kutyavásár: egyszer. Ezen az egyen sem jelent meg egyéb, mint két tinó és egy vak ló s azok is kénytelenek voltak szégyenkedve hazaballagni, nem vevén meg őket senki. Azóta rajta is száradt a Terebesiek a két tinós vásár közmondásként s nem is kísérelték meg többé a vásártartást, a későbbiek kénytelen-kelletlen, urasági hajdu bözbenjötté mellett, robotolniok kellett, Heti vásáraikon itczével mérik a zabot.

S mi ennek az oka? Az, hogy Terebes a vidék központján kívül esik s hogy a hozzá vezető utak sarából tizenhat ökor alig húzhatja ki a egy véka árpát eladott de hazamenőben esőtől utolért szegény fuvarost.

A város kulturállapotát eléggé jellemzi az, hogy Terebes községe majdnem 20,000 frt ára pálinkát fogyaszt el évenként, mely összeg könnyen kiszámítható, ha tekintetbe vesszük, hogy csupán a regale-bérlők 9748 frtot fizetnek évi bér fejében. No ebben az egyben Terebes tesz Gálszécsen.

Azután meg vasutja van, a mi Gálszécsnek nincs.

És ezzel elsoroltuk volna Terebes városának az ő érdemeit.

Tekintsük már most Gálszécsen.

Erről már Magda Pál is azt írja 1819-ki statistikájában, hogy „szép völgyben fekszik, sok néppel, négyféle nemzetel.“ Ma 52 év után már ezeket írhatjuk s bebizonyíthatjuk hiteles adatokkal:

Gálszécs jóhírű kereskedő város, melynek hat rendbeli országos és két heti vásárait nemcsak Felső-Magyarország, de Lengyelország is látogatja. Különösen marhavásárai oly nagy hirre vergődtek, hogy e tekintetben bátran versenyezhet bármely hazánkbeli nagy várossal, terménykedését pedig alig mulja valamely város felül. Hiteles adatok szerint csak a beateisdorfi, nagysárosi, csányi, kassai, Ungvár- és Moll-féle s az iglói műmalmokból évenként 300,000 kőből termést fo-

gyasztanak a gálszécsi piacról. Az pedig köztudomásu, hogy egész Galicziát leginkább Gálszécs piacza látja el különösen búzával, s hogy a galicziái zsidók csak egy heti vásáron is sokszor 50,000 mérő gabnaneműt vásárolnak össze.

Van itt 32 nyílt bolti kereskedés, 352 mesterember, 120 kereskedő, 18 vendéglős s italmérő, a városban és környékén 7 ügyvéd, három orvos.

Van szolgabírói bírósága, a város által e czélra évek előtt épített hivatalos helyiséggel; melyben 17 lakó szoba, hat, a terebesi főszolgabíró deliquenseit is hüvössel ellátó börtön, istállók s más melléképületek, — valamennyi teljesen fölszerelve.

A járásbírók szervezéséhez mellékelt igazságügyminiszteri költségvetés indokolásában hangsúlyozza az ország szomorú pénzügyi viszonyait, melyek a bírói szervezet keresztülviteli költségeit a lehető minimumra tették szükségesnek s szállítani. Mint a hazafiasság példáira utal azokra a városokra (l. III. 5. p.), melyek a hivatalos épületeknek és börtönhelyiségeknek in yen átengedését ajánlották.

Gálszécs e városok közé tartozik mert ő e czélra készült helyiségeit hat évre ingyen ajánlotta fel a kormánynak, míg Terebesnek nincs ily helyisége s azt fölépíteni nem kis költségbe kerülendne a kormánynak.

Van Gálszécsnek ezenfelül kerületi adóhivatala, élénk távirtdája, virágzó takarékpénztára; van olvasó egylete, állandó műkedvelő-társulata, melynél a városi lakosság műveltségét, életerejét czáfolhatatlanul igazolja azon körülmény, hogy egy-egy szini előadás 150—200 frtot is jövedelmez.

Maga a város egyre csinosodik Szalmás épült a város belsején nincs. Van szépészeti bizottmány, mely önállóan működik s hatóságilag is meg van erősítve, ez szalmafedelű háznak újból építését a külső városban sem engedi meg.

Már most ime szembe van állítva a két város képe.

Mi az, tehát miben Terebes Gálszécsen felülmulja?

A kereskedés nem, az ipar nem, mert Gálszécs kereskedése és ipara annyira felülmulja Terebesét, hogy össze sem hasonlítható.

A lakosság számbeli differentiája Terebes előnyére mutatkozik ugyan; de mi az a háromszáz embernyi különbözet, ha számba vesszük a két lakosság intelligenciális jellegét, mely a régi ősmagyar elv „vota non numerantur, sed ponderantur“ szerint szintén számít valami a latban.

Terebesen főszolgabíró van?

Ez nem áll, mert a főszolgabíró Kazsun lakik és nem Terebesen De ha ott laknék is, ha figyelembe vesszük, hogy a terebesi főszolgabíró helyiség hiányában Gálszécsre küldi foglyait, s ha tekintetbe vesszük, hogy Terebes főszolgabírói székely hely számban szeretne figurálni s míg Gálszécs csak járásbírói székely hely s mégis

frt. 76 kr. 6% betét visszafizetés 1153 frt. 62 kr. Ennek kamatja 18 frt. 03 kr. Kölesön visszafizetés 1800 frt. Ennek kamatja 316 frt. 1871. április 30-án pénzkészlet 2421 frt. 91 kr. Összesen: 82445 frt. 26 kr.

— Jogosult kifakadásokat halunk mindenfelé: hogy hetivásárok alkalmával most már csakugyan lehetetlené van téve a járdákoni közlekedés, rendőri közegnek pedig hire hamva, aki legalább az ácsorgokat onnan leterelné. Panasz van azért is: hogy a járdák esős időben nem tisztítottak, holott e célra a járda és bolttulajdonosok a kellő tisztító eszközöket beszerezték, s az illető hatóság rendelkezése alá bocsátották. Valóban a járda sár-

viz idején egy nagy habarek, ahol ép úgy elpiszkolja magát a járókelő, mint akár az utca közepén. Ideje volna már a sok hegyütt kiköpött járdák javítását is elrendelni; mert így nemcsak hogy meg nem felel céljának, hanem még hozzá veszélyes is. Az embernek oly könnyen kifeszamodhatik a lába rajta mint a piaty. Szóval: orvoslást kérünk.

— Uj, magyar-jelvényű levél és hírlapjegyek s bélyeges levélborítékok jöttek május 1-én forgalomba. A két kros levéljegyek sötét sárga; a 3 krosak világos zöld; 5 krosak sötét sárga; a 3 krosak világos zöld; 5 krosak vörös; 10 krosak kék; 15 kr. barna; a 25 krosak viola s az 1 kros hírlapjegyek piros színűek.

— Amult hét szini eseményeiről szóló jelentés tárgyhalmaz miatt lapunkba be nem juthatott, s így csak egyszerűen kénytelenek vagyunk fölemlíteni: hogy az előadások élvezetesebbek voltak, s az igazgatói helyes tapintatról tettek tanubizonyosságot. A társulat ismét jelentékeny férfi és női tagokkal szaporodott, mi már a tegnapi operette és vigjáték előadásáról is szembetűnt. Az újonnan szerződött tagok fölött nézetünket legközelebb elmondandjuk.

KOLENER JÓZSEF,
kiadó-társ.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

HIRDETÉSEK.

! LEGUJABBAK !

Glück Ignác

norinbergi és diszaru tetemesen megnagyobított kereskedésébe. S. a. Ujhelyben.

Főutca a „Vadászkürt“ vendéglő alatt.

Következő áruk nagy választékban megérkeztek.

Férfi divatárúk.

Legujabb nyakkendők, férfi fehér és színes ingek, a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Utazó készletek.

Bőröndök; női és férfi vászonnal borított fürdői falkufferek.

Angol por és eső elleni igen czélszerű gumi felöltők.

Sétabotok, a legdusabb választékban.

Férfi nap és esernyők.

Minden nemei különböző jutányos áron.

Férfi színes és fehér harisnyák.

Szivar, pénz és levéltárczák.

Női ékszerek.

Broches, függő Colier, Medalion, hajtúk a kedvelt fekete színben valamint emailírozott Talmi aranyból.

Tajt pipák, és dohányzó készletek.

Magyar, török, fedeletlen, kávéházi dohányzó pipák; cigarett és szivarszívók dús választékban.

Csibuk száraz, valódi török, bádeni megye és nádból borostyánnal.

Női divatcikkek.

Chemisetek, s minden e nembe vágó piperék.

Férfi ingallérok és manchettek.

A legujabb formákban.

Szappan és illatszerek.

Számtalan női és férfi divatcikkein felül ajánlja.

S. a. Ujhelyben a leggazdagabb férfi nemez és selyem kalapjait valamint a legujabb divatu női és férfi szalmakalapjait.

1-4

Héricz Márton csörgői majorjából 15 db. különbözőféle faju fejős tehén szabad kézből eladó, bővebben értekezhetni a tulajdonossal Csörgön.

1-3

Hirdetmény.

Zemplénmegye közönségének f. évi február hó 9-ről ^{57/437} sz: a: határozata folytán, Tokaj város kövezeti vám alapjából, a város feletti hegyekről leomló zápor felfogására építendő víz levezető csatorna kiépítése árlejtés útján sikeresített határozatván, e végett ezen 4627 ft: 79 kr. o. é. költség vetéssel előirányzott csatorna kiépítésének árlejtés melletti kiadására f.

Nyomatott Weiss Mór gyorsajtóján, S. a. Ujhelyben 1871.

évi májushó 19-ik napja dél előtti 10 órája kintüzetik, — mely határnapiig, az előirányzott költségvetéshez mért 10 o^o bantpénzzel ellátott zárt ajánlatok és, Tokajban a hegyaljai járás főszolgabírószágaihoz hol a terv részletes költségvetés, és feltételek a hivatalos órákban megtekinthetők, — be-terjesztethetnek.

Kelt Tokajban, 1871 évi ápril hó 26.

Vecsey-Oláh Károly,
megyei küldöttségi elnök.

Nagy Gyula,
főszolgabíró.